

RAADSINFORMATIEBRIEF

16R.00518

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 23 augustus 2016

Portefeuillehouder(s) : burgemeester

Portefeuille(s) : Regionale samenwerking

Contactpersoon : T. Chaudron

Tel.nr. : 8339

E-mailadres : chaudron.t@woerden.nl

16R.00518

Onderwerp:

U10 Agenda

Kennisnemen van:

De U10 Agenda voor de komende periode met de beleidsuitgangspunten voor de diverse bestuurstafels.

Inleiding:

De U10 Agenda bevat de voornemens van de bestuurstafels. De U10 Agenda is opgesteld door de verschillende bestuurstafels en besproken door ca. 100 raadsleden tijdens het eerste U10 Beraad(t) van 10 februari 2016.

De U10 Agenda is een moment opname van een dynamisch samenwerkingsproces, die gemaakt is in het vroege voorjaar van 2016. De veelheid aan gemeenten, de inbreng vanuit maatschappelijke actoren zoals bedrijfsleven en kennisinstellingen en de snel veranderende omstandigheden leggen voortdurend nieuwe accenten in de samenwerking. De U10 Agenda wordt u dan ook niet aangeboden ter vaststelling, maar is een uitnodiging aan u om met ons college in gesprek te blijven over regionale samenwerking.

Het zal u opvallen dat de U10 Agenda niet is voorzien van een jaartal. Bij de lichtvoetigheid van de U10 samenwerking hoort dat we geen nieuwe regionale P&C cyclus optuigen. Een nieuwe versie van de U10 Agenda zal ontstaan omdat de inhoud daarom vraagt en niet omdat er weer een jaar voorbij is. De formele beslissingen over de gemeentelijke bijdrage aan de samenwerking en de verantwoording over de besteding van deze middelen vindt plaats in onze eigen gemeentebegroting.

Kernboodschap:

De U10 agenda is opgebouwd aan de hand van de voornemens per bestuurstafel. Voordat we daar op inzoomen willen wij u nog enkele algemene punten aanreiken..

Algemeen doel voor samenwerking binnen U-10:

- Steeds gaat het om de vraag of er meerwaarde is in samenwerking op en concreet punt. Is die er, dan kunnen raden zelf besluiten daar al dan niet in te stappen. Is die er niet, dan wordt het punt onverwijld van de agenda afgevoerd.

Procesafspraken 2016 e.v.:

- In principe elk kwartaal een U-10 Beraad(t). Wordt georganiseerd door de griffie en het onderwerp komt ook uit de raden zelf. Logisch dat daarbij verband bestaat met daadwerkelijk besluitvorming rond onderwerp dat daarna in afzonderlijke raden volgt.
- Nieuwe website, waar informatie is te vinden over de gesprekken aan de bestuurstafels, zodat raadsleden hun eigen wethouder daar gemakkelijker over kunnen aanspreken.

- Er komt/is een maandelijks nieuwsbrief (rond 10^e v.d. maand) waardoor raadsleden gemakkelijk een overzicht hebben van de ontwikkelingen in het netwerk en de nieuwsberichten op de website

De voornemens per bestuurstafel staan hieronder samengevat uit de agenda. Daarbij hebben wij per bestuurstafel een korte reactie geformuleerd.

Bestuurstafel Economie:

Ruimtelijk Economische vraagstukken

- Kantoren, bedrijventerreinen en detailhandel
- Profilering
- Toerisme
- Arbeidsmarkt-onderwijs en Europese subsidies
- Snel internet in het buitengebied

Deelname aan de bestuurstafel Economie staat niet ter discussie. De onderwerpen zijn daarvoor te belangrijk. Ook zijn er veel dwarsverbanden van deze tafel met de tafels Wonen, Ruimte en Sociaal Domein. Meerwaarde voor Woerden is gelegen in het gezamenlijk optrekken op de diverse onderwerpen, waarbij in het bijzonder het dossier van de leegstand van kantoren en bedrijventerrein een belangrijk item zijn. In 2016 zal een evaluatie van de convenanten - die onderling zijn afgesproken - op deze terreinen plaatsvinden.

Op gebied van profilering is deelname aan de PROVADA goed voor de naamsbekendheid. Verdere verkenning en uitwerking van regionale marketing en een toeristische strategie kan op enthousiasme rekenen binnen U10 verband.

Als het gaat om het thema Arbeidsmarkt-onderwijs ligt voor ons - naast de U10 - ook de aansluiting bij Woerden Werkt in relatie tot de samenwerking met Alphen-Gouda-Woerden (AGW) voor de hand.

Bestuurstafel Wonen:

Verbinding met Sociaal Domein (wonen en zorg/huisvesting) en Ruimte (woningbouwopgave). Hier liggen ook daaraan verbonden bepaalde actiepunten:

- Vormgeven aan de sociale woonopgave
- Afstemming woonvisie en prestatieafspraken.
- Voorstel aan minister voor werkgebied woningcorporaties
- Regionale afspraken omvang sociale woningvoorraad
- Woonruimteverdeling met eenduidige regels en ruimte voor lokaal woonbeleid
- Wonen en zorg/ asiel en integratie
- Duurzame sociale huurwoningen en betaalbaarheid

De meerwaarde is groot op dit gebied. Vaak is dit beleidsgebied immers dun bezet binnen gemeentelijke organisaties. Kennisdeling en –uitwisseling is dan van groot belang. Maar ook het spreiden van werkzaamheden waarmee voorkomen wordt dat in iedere gemeente “het wiel opnieuw moet worden uitgevonden”. Op het gebied van asiel en integratie blijft de meerwaarde enigszins achter bij onze eigen inzet.

Komende periode zal de aandacht komen te liggen op het maken van regionale afspraken voor de sociale woningvoorraad en de evaluatie van de regionale Huisvestingsverordening.

Bestuurstafel Energietransitie en duurzaamheid:

Voortzetten activiteiten uit 2015

- Voortzetting van het U-Thuis programma
- Energie besparing in de huursector
- Verkenning cirkelregio Utrecht
- Lokale opwek

De samenwerking wordt als positief ervaren, levert inkoopvoordelen op, bevordert kennisuitwisseling en vergroot het netwerk. Het biedt de mogelijkheden om een gezamenlijke strategie op te zetten voor de regio. De onderwerpen die op de bestuurstafel worden besproken en binnen de U10 worden aangepakt helpen Woerden bij het bereiken van haar klimaat neutrale doelstelling. Naast bovengenoemde zaken wordt ook meerwaarde ondervonden van het feit dat door de gezamenlijke aanpak meer doelstellingen en projecten kunnen worden opgepakt. Komende periode zal het U-thuis programma meer inzetten op projecten en projectmatiger werken. Het projectmatige werken sluit meer aan bij de behoefte in Woerden om actief aan

de slag te zijn met burgers en ondernemers. De stap van visievorming naar projectmatig werken zorgt voor meer concrete resultaten en voorbeeld projecten waardoor het de gemeente Woerden ook meer profijt heeft van de gezamenlijke activiteiten.

Bestuurstafel Ruimte:

Voortbouwen op eerdere thema's en verbinding zoeken met bestuurstafels Wonen en Economie. Ook samenwerking met provincie wordt geïntensiveerd o.a. door gezamenlijk aan te sluiten bij PRS en PRV

- Afronding gezamenlijk ruimtelijk-economische koers (Peilnota U-10)
- Helderheid over samenwerking rondom de regionale woningbouwopgave
- Kennisuitwisseling en gezamenlijk optrekken rondom vitaliteit landelijk gebied
- Regionale inbreng in samenwerking Utrecht-Oost/Sciencepark Utrecht

Ook hier is geen discussie aan de orde over de vraag of deelname aan deze bestuurstafel zinvol is. De diverse onderwerpen zijn daarvoor te belangrijk. Dit najaar zal bijvoorbeeld de peilnota U10, met daarin de gezamenlijke ruimtelijk-economische koers, ter besluitvorming aan uw raad aangeboden worden. Op 28 september a.s. wordt daartoe ook vanaf 17.30 – 22.00 uur een regionaal U10 Beraad(t) over georganiseerd in het stadhuis van Nieuwegein.

Bestuurstafel Sociaal Domein:

Voortbouwen op eerdere thema's en verbinding zoeken met bestuurstafels Wonen en Economie

- Wonen, zorg en maatschappelijke ontwikkeling regionaal afstemmen
- Stimuleren werkgelegenheid in de regio
- Regionaal afstemmen sportvoorzieningen en benutten accommodaties
- Kennis delen en samenwerken bij de decentralisatie in het sociale domein

Op gebied van het Sociaal Domein ligt onze samenwerkingsrelatie meer in de richting van het Utrecht West verband. Wel is interesse uitgesproken in het deelnemen aan het onderzoek naar doelgroepenvervoer voor cliënten in het sociaal domein dat in U10 verband wordt opgepakt. Voor de thema's die onder de 1^e twee aandachtsstreepjes zijn genoemd vindt afstemming plaats met de bestuurstafels Wonen en Economie.

Bestuurstafel Mobiliteit (nemen wij geen deel aan)

5 hoofdkeuzes die de negen gemeenten eind 2014 in BRU verband hebben vastgelegd (nemen wij geen deel aan) vormen de basis:

- Kiezen voor het verantwoord accommoderen van de mobiliteitsgroei
- Kiezen voor de meest geschikte vervoerwijze per gebied
- Kiezen voor kwaliteit voor de fietser
- Kiezen voor kwaliteit voor de OV-reiziger
- Kiezen voor en gezamenlijke aanpak van leefbaarheid en bereikbaarheid de grote wegprojecten als Ring Utrecht, NRU en aanpak A27

Onze aandacht voor mobiliteit wordt in eerste instantie behartigd binnen het AGW verband. Mocht daartoe aanleiding zijn dat kan op bepaalde onderwerpen worden aangesloten aan U10 projecten.

Algemeen oordeel:

Ons college blijft positief over de meerwaarde voor deelname aan de U10 op het gebied van kennisdeling, -uitwisseling, gezamenlijk optrekken en afhankelijk van noodzaak deelnemen aan de diverse projecten. Daarbij blijven wij alert op de inzet die gevraagd wordt in relatie tot de meerwaarde die deelname biedt.

Vervolg:

Mogelijk is er uwerzijds behoefte voor bespreking van de agenda in de commissie Middelen.

Verder zult u worden uitgenodigd voor U10 Beraad(t) overleggen op:

- 28 september 2016 in Nieuwegein van 17.30 - 22.00
 - 30 november 2016 in De Bilt vanaf 18.00 uur.
-

Bijlagen:

- U10 Agenda (16.018105)
 - Oplegmemo voor U10 Agenda (16.018106)
-

De secretaris

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

De burgemeester

V.J.H. Molkenboer

De regionale samenwerking, een nieuwe fase.

Het nieuwe jaar 2016 luidt een nieuwe fase in de regionale samenwerking in de regio Utrecht in. In het najaar van 2015 hebben 10 gemeenteraden ingestemd met de vorming van het U10 netwerk. Daarbij hebben de raden ook besloten voortaan 1,50 per inwoner beschikbaar te stellen aan de centrumgemeente Utrecht om de samenwerking in het netwerk te faciliteren. En ten slotte kan ook het besluit om Bestuur Regio Utrecht (BRU) daadwerkelijk op te heffen hier niet onvermeld blijven.

In het najaar van 2015 werd ook heel duidelijk dat de inbreng en de betrokkenheid vanuit gemeenteraden in de regionale samenwerking veel groter moet worden. Dat was in alle raden een onderwerp tijdens de ronde die de burgemeesters van Zanen (Utrecht) en Backhuijs (Nieuwegein) langs de 10 raden hebben gemaakt. Het pamflet van raadsleden “anders kaderen = anders organiseren” is in alle raden inhoudelijk ondersteund. Duidelijk is dat raden niet meer alleen willen kunnen tekenen bij het kruisje onder voorstellen die wethouders hebben uit onderhandeld, maar daadwerkelijke inbreng willen leveren aan de voorkant van het regionale beleidsproces. Op welke onderwerpen en hoe moet de regionale samenwerking worden vormgegeven? De inhoudelijke kaders moeten tussen raden worden besproken en in raden worden bepaald.

Daarmee is de zoektocht naar nieuwe vormen van samenwerking nog volop bezig. Het U10 netwerk is en blijft doel-verkennend: steeds gaat het om de vraag of er meerwaarde is in samenwerking op een concreet punt. Is die er, dan kunnen raden zelf besluiten daar al dan niet in te stappen. Is die er niet, dan wordt het punt onverwijld van de agenda afgevoerd.

In 2016 gaat een aantal zaken anders dan in 2014 en 2015:

- De griffiers hebben het initiatief genomen tot het U10 Beraad(t). Ongeveer elke kwartaal organiseert een griffie een bijeenkomst voor raadsleden van alle gemeenten. Het onderwerp komt uit de raden zelf en houdt liefst duidelijk verband met daadwerkelijke besluitvorming die daarna in de afzonderlijke raden volgt. U10 cafe's komen in de bekende vorm niet terug en worden waar nodig vervangen door inhoudelijke themasessies.
- Er is een nieuwe website waar duidelijker en transparanter informatie te vinden zal zijn over de gesprekken aan de bestuurstafels, zodat raadsleden hun eigen wethouder daar makkelijker over kunnen aanspreken
- Er komt een maandelijkse nieuwsbrief – steeds ronde de 10de van de maand – waardoor raadsleden gemakkelijk een overzicht hebben van de ontwikkelingen in het netwerk en de nieuwsberichten op de website

Hopelijk helpen deze middelen om de raadsleden om beter in positie te komen: makkelijker met elkaar en over gemeentegrenzen heen te communiceren en een goed gesprek met de eigen wethouder aan te gaan over wat er speelt aan de bestuurstafels. De wethouder op haar of zijn beurt is dan beter in staat om de gemeentelijke inbreng te leveren in de regio. En de raad kan vervolgens goed geïnformeerd besluiten om al dan niet mee te doen.

Het document dat voor u heet de U10 Agenda. Het zijn voornemens of zo u wilt concept -plannen van de bestuurstafels. U bent van harte uitgenodigd om collega raadsleden en wethouders in gesprek te gaan over deze voornemens en zodoende de inhoudelijk kaders van regionale samenwerking te bespreken.

De versie die nu voor u ligt is van na het U10 Beraad(t) van 10 februari 2016. Ruim 100 raadsleden hebben die avond van gedachten gewisseld over verschillende aspecten van de samenwerking in U10 verband. Er bleek grote belangstelling voor en instemming met de U10 Agenda. Aan de bestuurstafels is met veel belangstelling kennis genomen van de inbreng vanuit het U10Beraad(t). Vooral in de hoofdstukken over ruimte en wonen zijn aanpassingen aangebracht nav het U10 Beraad(t).

Economie

De agenda van de U10 Economie samenwerking richt zich vooral op de ruimtelijk economische vraagstukken. Denk hierbij aan herstructurering van bedrijventerreinen en leegstand kantoren en detailhandel. Daarnaast richten wij ons op economische vraagstukken waar gemeenten regionaal de samenwerking zoeken zoals toerisme, profilering en aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt.

De EBU(provinciale schaal) richt zich juist niet op de ruimtelijk economische vraagstukken maar op innovatie van maatschappelijke vraagstukken, waar gemeenten een oplossing voor zoeken. Beide agenda's vullen elkaar goed aan.

Kantoren, bedrijventerreinen, en detailhandel

De U10 nemen hun eigen verantwoordelijkheid en streeft naar een vitale kantorenmarkt, levendige bedrijventerreinen en bloeiende detailhandel. Voor kantoren en bedrijventerreinen zijn er convenanten met concrete afspraken tussen deelnemende gemeenten. In het kader van de herijking van de PRS en PRV blijven we in gesprek met de provincie over onze aanpak en de inzet van hun wettelijke mogelijkheden. Voor zowel de kantoren als bedrijventerreinen zal in 2016 een evaluatie van beide convenanten plaats vinden, waarbij die van bedrijventerreinen in 2015 is gestart. De resultaten van het provinciale onderzoek naar de toekomstige behoefte aan kantoren in de provincie wachten we af. Wij zullen ons ervoor inspannen om die evaluatie gezamenlijk met de provincie uit te voeren, zodat er gemeenschappelijk inzicht kan ontstaan in de effectiviteit van ons convenant.

Voor detailhandel komen we tot gezamenlijke afspraken en bij voorkeur samen met de provincie. We overwegen daarbij om ook onderling een convenant te sluiten.

Profilering

Wat betreft de profilering van de regio gaan we ook in 2016 weer een gezamenlijke stand inrichten op de vastgoedbeurs PROVADA, om de aantrekkelijkheid van onze regio als vestigingsklimaat voor het (inter-)nationale bedrijfsleven te promoten. De kosten kunnen worden gedekt uit het surplus van 2015, echter in 2016 moet worden gezocht naar een structurele dekking. Daarnaast kan Regio marketing een bijdrage leveren aan de bekendheid van de regio bij het (inter-)nationale bedrijfsleven en het trotse gevoel van de bewoners op hun dorp, stad en regio vergroten.

Toerisme

In 2015 is een belangrijk besluit genomen om als regio de internationale toeristische strategie verder uit te werken. Vele toeristische iconen in de regio hebben dat gekoppeld zodat ze een stevige propositie aan de internationale toerist kunnen bieden. Er is veel enthousiasme in de regio om dit concept verder uit te werken.

Arbeidsmarkt-onderwijs en Europese subsidies

De thema's aansluiting arbeidsmarkt-onderwijs en de Europese subsidies blijven onze aandacht houden, maar gelet op de resultaten van eerdere verkennende activiteiten en bestaande initiatieven moet worden gezien hoeveel inzet vanuit het U10-collectief moet worden georganiseerd.

Snel internet in het buitengebied

Tenslotte willen we in 2016 verkennen of en met wie de gemeenten een rol van betekenis kunnen spelen bij het realiseren van snelle internetverbindingen in het buitengebied. Snel internet kan helpen bij de leefbaarheid en de economische vitaliteit van het platteland, en door samen massa te maken is het wellicht mogelijk een goede propositie op de markt te brengen.

Sociaal Domein

De agenda van de bestuurstafel Sociaal Domein zal in 2016 voortbouwen op de thema's die al eerder in deze bestuursperiode in gang zijn gezet. Daarbij wordt nog nadrukkelijker de verbinding met andere bestuurstafels gezocht. Met de bestuurstafel wonen wordt verder gewerkt aan het actieplan wonen, zorg en maatschappelijke ontwikkeling en wordt het huisvestings- en integratievraagstuk van vluchtelingen op elkaar afgestemd. Samen met de bestuurstafel Economie wordt verkend in hoeverre beter samen kan worden opgetrokken om de werkgelegenheid te verbeteren.

Wonen, zorg en maatschappelijke ontwikkeling regionaal afstemmen

De decentralisaties in het sociale domein en de nieuwe woningwet hebben grote gevolgen voor de manier waarop gemeenten hun huisvestings- en zorgopgave organiseren. Elke gemeente is daarbij zelf verantwoordelijk voor de manier waarop zij dat wil vormgeven. Omdat in Utrecht sprake is van een regionale woning- en zorgmarkt hebben de gemeenten ervoor gekozen om op dit onderwerp een intensieve samenwerking aan te gaan. Variërend van veel kennisuitwisseling, bijvoorbeeld over de transitie van verzorgingshuizen, nieuwe huisvestings- en zorgarrangementen tot aan gedetailleerde afspraken over beschermd wonen. Een nieuwe activiteit is regionale samenwerking bij de huisvesting en integratie van statushouders. De activiteiten over wonen en zorg zullen worden afgestemd tussen de bestuurstafels sociaal domein en wonen.

Stimuleren werkgelegenheid in de regio

Een belangrijke uitdaging is hier om slimme verbindingen te leggen tussen het realiseren van gezondheidsdoelen en stimuleringsmaatregelen om de werkgelegenheid te bevorderen zoals de activiteiten van Agenda Stad (o.a. het ontwikkelen en afsluiten van citydeals) en die van de EBU. Een belangrijke kans is om hier ook een verbinding te leggen met bewonersinitiatieven en sociaal ondernemerschap om anders banen scheppen en slimme arbeidsmarktarrangementen te ontwikkelen (bijvoorbeeld banen anders verdelen en experimenteren met betaald vrijwilligerswerk). Deze activiteiten vragen om een extra verbinding tussen de bestuurstafels economie en sociaal domein.

Regionaal afstemmen sportvoorzieningen en benutten accommodaties

In 2016 zullen de sportadviseurs samen met partners zoals de Vereniging Sport en Gemeenten, met elkaar blijven optrekken rond het onderwerp 'sport'. Het onderling uitwisselen van informatie, kennis en inspiratie zal centraal blijven staan. Daarnaast zal het aankomend jaar meer duidelijk worden hoe de regionale samenwerking rond sport verder vorm te geven. Belangrijk hierbij zijn de uitdagingen die de 'transitie van en in sport' met zich meebrengen. Een aparte bestuurstafel sport lijkt vooralsnog niet nodig, bestuurlijke afstemming kan desgewenst plaatsvinden binnen de bestuurstafel Sociaal Domein. Het is de bedoeling om sommige onderzoeken regionaal af te stemmen en samen enkele regionale activiteiten of evenementen te organiseren.

De gemeente Utrecht is in 2016 de 'host city' van de Nationale Sportweek 2016, die van 17 t/m 24 september zal plaatsvinden. Het aankomend jaar wordt verkend hoe de Nationale Sportweek 2016 een meer regionale uitstraling te geven. Andere onderwerpen die in het overleg van de sportadviseurs verder worden verkend zijn het veldonderzoek van de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond, de Monitor Sport en Gemeenten, de Duurzaamheidskring (netwerk) en Grenzeloos Actief (gehandicaptensportbeleid).

Kennis delen en samenwerken bij de decentralisaties in het sociale domein

Het afgelopen jaar is een start gemaakt om in U10 verband meer ervaringen hiermee te delen. Omdat dit goed is bevallen, is het de bedoeling om dit verder voort te zetten, ook door het contact tussen ambtenaren te intensiveren. Bijvoorbeeld over de organisatie van wijk- en buurtteams en de opzet van jeugdteams en de samenwerking met de specialistische jeugdzorg.

In het kader van Agenda Stad en de EBU worden nieuwe initiatieven ontwikkeld en ondersteund gewricht op innovatie van de gezondheidszorg. In regionaal verband wordt samen gewerkt aan het opstellen van citydeals op deze terreinen.

Ruimte

De agenda van de bestuurstafel Ruimtelijke ontwikkeling zal in 2016 doorgaan op thema's die al eerder deze bestuursperiode in gang zijn gezet. Daarbij wordt nog nadrukkelijker de verbinding met andere bestuurstafels en andere partners gezocht. Met de bestuurstafel Wonen wordt verkend hoe de kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwopgave gerealiseerd kan worden. Met de bestuurstafel Economie wordt gewerkt aan een ruimtelijk-economische koers voor de regio. Daarnaast wordt de samenwerking met de provincie geïntensiveerd, onder andere door gezamenlijk aan te sluiten in het proces van herijking van de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en verordening.

Afronding van een gezamenlijke ruimtelijk-economische koers voor de regio

In samenwerking met de bestuurstafel Economie wordt gewerkt aan een ruimtelijk-economische koers voor de regio. Met deze koers wordt aangesloten bij de strategie van de Economic Board Utrecht, die uitgaat van de "groen, gezond en slim" als profiel voor de Utrechtse regio. In de koers wordt uitgewerkt hoe dit profiel zich vertaalt naar ruimtelijk-economische en programmatische keuzes voor de samenwerkende U10-gemeenten.

Dit proces zal naar verwachting in de eerste helft van 2016 resulteren in een einddocument, waarin de regionale koers is verwoord en verbeeld, eventueel voorzien van een uitvoeringsprogramma. Het is de intentie om de koers na de zomer van 2016 in alle raden van de U10 vast te stellen.

Helderheid over samenwerking rondom de regionale woningbouwopgave

In 2015 is een eerste verkenning afgerond naar de kwantitatieve en kwalitatieve woningbouwopgave in onze regio. De conclusies van deze verkenning zijn door alle colleges onderschreven. Daarmee is het samenwerkingsvraagstuk nog niet opgelost. In 2016 zal worden uitgewerkt hoe programmatische afstemming, monitoring en samenwerking concreet kan worden ingevuld. Begin 2016 vinden er op subregionaal niveau binnen U10 verdiepende workshops plaats in samenwerking met het Ruimtelijk Planbureau.

Kennisuitwisseling en gezamenlijk optrekken rondom vitaliteit landelijk gebied

Het voorbije jaar vonden een ambtelijke (december 2014) en een bestuurlijke (juni 2015) werksessie plaats rondom een aantal thema's in het landelijk gebied. Daarin kwam vooral de samenwerking en rolverdeling met de provincie als gezamenlijk thema bovendrijven. De kennisuitwisseling wordt gecontinueerd, in de vorm van (jaarlijks) terugkerende werksessies, gericht op kennisuitwisseling en verkenning van nieuwe samenwerkingsthema's. Op basis hiervan wordt gewerkt aan een gezamenlijke strategie voor leefbaarheid en kwaliteit in kleine kernen. In het kader van de herijking van de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS) zullen gemeenten in U10-verband samen optrekken in het gesprek met de provincie over kleine kernen, rode contouren, kernrandzones en aanverwante thema's.

Regionale inbreng in samenwerking Utrecht-oost/Sciencepark Utrecht

In Utrecht-oost loopt een samenwerkingsproces van publieke en private partijen dat zich richt op versterking van Utrecht-oost als internationaal toonaangevend vestigingsmilieu voor life sciences, duurzaamheid en gezondheid. Voornemen voor 2016 is om de tot nu toe uitgewerkte verkenningen te vertalen naar een gezamenlijke ontwikkelstrategie. Gemeenten in Utrecht-oost participeren deels ook individueel in dit proces. Voornemen voor 2016 is om in U10-verband de regionale inzet steviger af te stemmen. Daarnaast wordt vanuit het processteam inhoudelijke en procesmatige inzet geleverd.

Wonen

Voor het domein Wonen worden in 2016 vijf bijeenkomsten van de bestuurstafel georganiseerd. Afhankelijk van de agendapunten wordt deze bestuurstafel gecombineerd met Sociaal (wonen en zorg/huisvesting en RO (woningbouwopgave) domein. Daarnaast worden er extra stoelen aangeschoven voor gemeenten buiten de U10 als de agenda hier aanleiding voor geeft, bijvoorbeeld de eenduidige regionale woonruimteverdeling in 16 gemeenten.

Vormgeven aan de sociale woonopgave

Met het onderwerp Sociale Woonopgave wordt een vervolg gegeven aan het thema in 2015: investeringsruimte en betaalbaarheid. Vanaf 1 juli 2015 is er een nieuwe woningwet. Hierin zijn regels opgenomen voor de verhouding tussen rijk-woningcorporatie-gemeente en huurder. Een gemeente heeft hierbij de regie met de woonvisie en maakt afspraken met woningcorporaties. Daarnaast wordt in 2016 een aantal stappen gezet bij de bepaling van het werkgebied van de woningcorporatie en de omvang van de sociale woonruimtevoorraad. Dit laatste kan betekenen dat een woningcorporatie het bezit moet splitsen in een sociaal (tot € 710) en commercieel deel. Bij de vormgeving van de Sociale Woonopgave spelen de volgende deelthema's:

Afstemming woonvisie en prestatieafspraken

Regionale afstemming is een voorwaarde van de woningwet bij het opstellen van gemeentelijk beleid. Het proces voor het opstellen van woonvisie naar prestatieafspraken met de woningcorporatie wordt in de woningwet met data omschreven. 2016 is het eerste volledige jaar voor alle proceseisen. Kortweg: een verhuurder moet voor 1 juli een bod uitbrengen op het gemeentelijk woonbeleid, met prestatieafspraken voor 15 december datzelfde jaar. Tussendoor vindt overleg plaats en wordt de nodige informatie uitgewisseld. Regionale afstemming is daarbij noodzakelijk vanwege de dwarsverbanden binnen het regionale woningmarktgebied. Bijvoorbeeld de investeringsruimte van woningcorporaties die in meerdere gemeenten werkzaam zijn, de huisvesting van bijzondere doelgroepen of woonruimteverdeling in het algemeen.

Voorstel aan minister voor het werkgebied woningcorporaties

Het werkgebied van een woningcorporatie moet worden beperkt. Het is niet meer de bedoeling dat een corporatie werkt buiten de invloedssfeer van een gemeente. Het werkgebied van een woningcorporatie moet worden vastgesteld. Een gemeente (college) kan tot uiterlijk 1 juli 2016 doorgeven aan de minister welk woningmarktgebied de voorkeur heeft. Belangrijk voor het besluit van de minister is dat gemeenten voor één en dezelfde regio kiezen.

Regionale afspraken omvang sociale woningvoorraad

Voor 1 januari 2017 moet een woningcorporatie aangeven welk bezit sociaal is en welk deel commercieel. Een aantal woningcorporaties (>5000 woningen) is dan verplicht een juridische of administratieve splitsing door te voeren. Belangrijker is de regionale vraag: welk sociaal bezit is noodzakelijk? In 2016 is hiervoor een regionaal project gestart. Het project hangt samen met het gemeentelijk woonbeleid en de prestatieafspraken. Overzicht en vervolgens afstemming van het lopende beleid zijn dan ook belangrijke uitgangspunten.

Woonruimteverdeling met eenduidige regels en ruimte voor lokaal woonbeleid

In de regio Utrecht, zestien gemeenten, is vanaf 1 juli 2015 een systeem van start gegaan op basis van de nieuwe Huisvestingswet. Zestien gemeenten hebben ieder een eigen huisvestingsverordening

vastgesteld met dezelfde regionale regels. Iedere verordening biedt ruimte voor lokaal woonbeleid. In de regio is afgesproken het gebruik van het lokaal woonbeleid af te stemmen. Woningcorporaties worden vanaf 1 januari 2016 geconfronteerd met de passendheidsnorm. Dit betekent dat 95% van huishoudens met een laag inkomen in een woning terecht moet komen met een lage huur. Om deze huishoudens een kans op woonruimte te geven moet het aanbod met een lage huur worden verhoogd.

Bij de toewijzing is het noodzakelijk voor een woningcorporatie dat de huurwoningen met een hoge huur niet meer worden toegewezen aan huishoudens met een laag inkomen. Een aanpassing van de huisvestingsverordening is daardoor wenselijk. Voor een gemeente en een woningcorporaties is het belangrijk dat er voldoende aanbod is voor alle doelgroepen. Een gemeente maakt hierover afspraken met de woningcorporaties en regionaal wordt dit afgestemd. Afstemmen is hierbij: samen zoeken naar de beste oplossingen, delen van goede voorbeelden, efficiënte informatievoorziening en samen optrekken richting de woningcorporaties. De volgende acties staan op de agenda van de bestuurstafel voor 2016:

- Eerste ervaringen met de nieuwe regels van 1 juli 2015.
- Verdeelsysteem huurwoningen uitbreiden met overige verhuurders.
- Monitoring slaagkansen doelgroep met lage inkomens.
- Evaluatie van 1 jaar een de nieuwe regionale verordening (oktober/december) en vervolgens eventueel een voorstel aan de gemeenten voor aanpassing van de huisvestingsverordening.

Wonen en zorg/ asiel en integratie

De decentralisaties in het sociale domein en de nieuwe woningwet hebben grote gevolgen voor de manier waarop gemeenten hun huisvestings- en zorgopgave organiseren. Elke gemeente is daarbij zelf verantwoordelijk voor de manier waarop zij dat wil vormgeven. Omdat in Utrecht sprake is van een regionale woning- en zorgmarkt hebben de gemeenten ervoor gekozen om voor dit onderwerp een intensieve samenwerking aan te gaan. Variërend van veel kennisuitwisseling, bijv. over de transitie van verzorgingshuizen, nieuwe huisvestings- en zorgarrangementen tot aan gedetailleerde afspraken over woonruimteverdeling voor doelgroepen en beschermd wonen.

Een nieuwe activiteit is regionale samenwerking bij de huisvesting en integratie van statushouders. De activiteiten over wonen en zorg zullen worden afgestemd tussen de bestuurstafels sociaal domein en wonen.

Duurzame sociale huurwoningen en betaalbaarheid

Duurzaamheid is één van de thema's die terug moeten komen in een woonvisie en de prestatieafspraken. De bestuurstafel wonen trekt hierin samen op met de bestuurstafel duurzaamheid. Verdere acties volgen nog.

Energietransitie en duurzaamheid

De bestuurstafel Energie en Duurzaamheid gaat in 2016 voornamelijk verder met de activiteiten uit 2015. Nieuwe onderwerpen op dit brede terrein zijn nog niet aan de orde. Tijd en middelen zijn beperkt, en we kiezen voor resultaat m.b.t. de klimaatdoelstellingen. We richten ons op die zaken waar de lokale overheid door samen te werken een groter verschil kan maken. Dat zijn :

Voorzetting van het U-Thuis programma

Energiebesparing in bestaande koopwoningen. Het U-Thuis programma loopt in 2016 nog door, met financiële ondersteuning van BZK / VNG. Het programma is erop gericht om woningeigenaren en (ver)bouwers bij elkaar te brengen. Veelal gaat het nog om kleine aantallen woningen, waarin vooral het lokale bedrijfsleven werkgelegenheid vindt. Onze inspanningen zijn gericht op vraagkant én aanbodzijde. We stimuleren de vraag naar energiebesparende maatregelen door onafhankelijke informatie te verstrekken en we faciliteren initiatieven vanuit de samenleving zoals energie coöperaties en energie ambassadeurs. Ten behoeve van het bedrijfsleven richten we ons op het verzamelen weer verspreiden van kennis. Dit zal ertoe leiden dat steeds meer bedrijven weten hoe ze rendabel een woning moeten verbouwen tot een energiezuinige of zelfs energie neutrale woning en steeds meer woningeigenaren zelf gaan investeren om zelf de voordelen en het comfort van energiezuinige of zelfs neutrale woningen te ervaren. Subsidies aan pilots zetten we alleen tijdelijk in, om de noodzakelijke innovatie in de markt op gang te helpen.

Energie besparing in de huursector.

Gemeenten maken prestatieafspraken met woningcorporaties over kwaliteit, kwantiteit en betaalbaarheid van sociale huurwoningen in de eigen gemeenten. Als gezamenlijke gemeenten willen we woningcorporaties stimuleren tot het op veel grotere schaal toepassen van nul-op-de-meter nieuwbouw en energiezuinig verbouw, waar mogelijk eveneens nul-op-de-meter. Het daadwerkelijk realiseren van de doelstelling van Aedes (koepelorganisatie van woningcorporaties) is daarbij het minimum.

Verkenning cirkelregio Utrecht

De mogelijkheden om grondstof terug te winnen uit afvalstromen nemen momenteel snel toe. Dat geldt ook voor de kansen om al in de productiefase rekening te houden met het toekomstig terugwinnen van de grondstoffen. Dit is een nieuwe, circulaire economie in wording. Het TNO rapport "Kansen voor een circulaire economie in Nederland" uit 2013 berekent voor Nederland ruim 7 miljard euro aan omzet, ruim 50.000 banen en een aantal spin-off kansen, zoals een sterke kennispositie. Deze brede bewustwording naar circulair denken, heeft o.a. in de Metropoolregio A'dam geleid tot een strategische verkenning door USI, het Utrechtse Sustainability Institute.

Omdat zo'n verkenning ook voor de regio Utrecht van strategische belang is zijn we die begonnen in 2015. Niet alleen vanwege bovenregionale en regionale samenwerking, maar ook omdat TNO en USI Utrechtse kennispartners zijn én vooral omdat er – ook in Utrecht - inhoudelijk kansen zijn voor een circulaire economie. Voor ondernemers, maar ook voor gemeenten. Zo lopen de bestaande, regionale afvalverwerkingscontracten af in de periode 2018 – 2020. Dat maakt dat er voor gemeente ook een concrete kans ontstaat om zelf anders met afvalverwerking om te gaan. Om deze kansen – voor economische versterking én voor gemeentelijke afvalverwerking - te verzilveren is er meer

inzicht nodig in welke afval- en grondstofstromen, op welke schaal en welk moment in de keten aanwezig zijn, om zo toe te werken naar rendabele grondstoffen productie. Dit inzicht helpt om nieuwe verbindingen tussen bedrijven te helpen leggen. Helpt ook om mogelijk ook om andere eisen te stellen aan afvalinzameling –of verwerking zoals die nu in de “AVU contracten” zijn verwerkt. .

Deze verkenning wordt uitgevoerd in afstemmingen samenwerking met EBU, USI, NMU, IenM, AVU en gemeente Amersfoort en gemeente Utrecht met ieder ook eigen kennis, kunde en capaciteit investeren in de ontwikkeling cirkelregio. Doel is om niet alleen strategische te verkennen, maar ook om te doen. Een begin te maken met het bouwen aan nieuwe oplossingen, nieuwe allianties met partners.

Lokale opwek

Vanuit de bestuursafdeling hebben we in 2015 opdracht gegeven aan NMU om een affectieve aanpak te ontwikkelen voor plaatsen van zonnepanelen op grote daken van maatschappelijk vastgoed waarbij geen gebruik wordt gemaakt van overheidssubsidies. De provincie is aanvullend bezig, maar dan met daken van agrarisch vastgoed. De kennis die we gezamenlijk ontwikkelen zal verder worden verspreid.

Daarnaast verkennen we in 2016 de gemeentelijke mogelijkheden om de afspraken uit het SER akkoord in samenwerking met de provincie na te komen. Plaatsen van windturbines is geen sinecure in Utrecht. Mogelijk kunnen we door samenwerking toch een goede inpassing bereiken.

Mobiliteit

Voor de bestuursafdeling Mobiliteit vormen in 2016 vijf hoofdkeuzes de basis van al onze activiteiten. Deze vijf hoofdkeuzes hebben de negen gemeenten eind 2014 in BRU-verband vastgelegd in de *Mobiliteitsvisie grootstedelijk Utrecht*. Hieronder zijn de vijf hoofdkeuzes uitgewerkt in doelstellingen voor het komende jaar. De doelstellingen zijn gebaseerd op de tekst van het convenant *Mobiliteit in grootstedelijk Utrecht* en gesprekken met de negen wethouders in de zomer van 2015.

Hoofdkeuze 1: Kiezen voor het verantwoord accommoderen van de mobiliteitsgroei

De ruimtelijke en economische groei in de regio Utrecht leidt tot een grote mobiliteitsopgave. We willen deze groei verantwoord accommoderen zodat het stedelijk gebied leefbaar en aantrekkelijk blijft. Leefbaarheid vormt, samen met veiligheid, een basiscriterium bij alle activiteiten van de bestuursafdeling. De impact van groeiende mobiliteit kunnen we beperken door ons te concentreren op stille, schone, gezonde en compacte mobiliteit: spoor, HOV, fiets en lopen. De auto faciliteren we waar nodig.

Hoofdkeuze 2: Kiezen voor de meest geschikte vervoerwijze per gebied

Voor sommige locaties en reizen is het openbaar vervoer geschikt, voor andere de auto. Soms is het beter om te lopen of te fietsen. Hierbij is het van belang dat het overstappen tussen vervoerwijzen vlot en soepel verloopt. Daarom versterkt de regio knooppunten en bevordert het de ketenmobiliteit. Knooppunten zijn plekken waar OV en ruimtelijke ontwikkeling elkaar versterken. Bij sommige knooppunten kan de vervoerswaarde verder worden versterkt, zoals bij Maarsse en Breukelen. Bij een aantal knooppunten, zoals Leidsche Rijn Centrum, kunnen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen juist het OV versterken. We hanteren knooppunten als centraal, elkaar versterkend principe bij mobiliteit en ruimtelijke ontwikkeling.

Het Utrecht Science Park is van vitaal belang voor de hele regio en kent een grote mobiliteitsopgave. Er is geen plaats voor meer auto's. Enkele ontbrekende fietsverbindingen moeten worden gerealiseerd. Daarnaast blijven we werken aan het ontsluiten van De Uithof via andere stations dan Utrecht Centraal, namelijk Utrecht Vaartsche Rijn, Utrecht Overvecht, Bilthoven, Bunnik en Driebergen-Zeist. Op de langere termijn denken we ook aan minder orthodoxe oplossingen als (ondergrondse) lightrailverbindingen in alle richtingen of zelfs een kabelbaan.

Bedrijventerreinen zijn nu typische auto-bestemmingen. Werknemers moeten ook de mogelijkheid krijgen om voor OV of fiets te kiezen. Dat kan bijvoorbeeld door betere buslijnen en fietspaden naar de A2-zone (IJsselstein) en Het Klooster (Nieuwegein). Of door deelfietsen (al dan niet elektrisch) aan te bieden, waarmee je bijvoorbeeld van knooppunt Maarsse naar Lage Weide fietst, of van Bilthoven naar het Utrecht Science Park.

De OV-bereikbaarheid van kleine kernen staat onder druk door afnemende budgetten. Mogelijk vormt het koppelen van OV aan leerlingenvervoer en Wmo-vervoer een oplossing om bijvoorbeeld ook Werkhoven en Loenen a/d Vecht bereikbaar te houden. Daarnaast is het van belang dat kleine kernen een goede toegang hebben tot de Ring Utrecht.

Hoofdkeuze 3: Kiezen voor kwaliteit voor de fietser

Hiermee kiest de regio voor een schaalessprong van het fietsnetwerk omdat fietsen een goedkope, ruimte-efficiënte en gezonde wijze van verplaatsen is.

De regio fietst massaal. Er wordt hard gewerkt aan het bieden van de benodigde faciliteiten. Enkele ontbrekende schakels moeten nog worden ingevuld of verbeterd, zoals de fietsbrug langs de A27 bij Vianen en verschillende routes naar De Uithof (zoals de route van Nieuwegein langs Houten naar De Uithof, de route tussen Zeist en De Uithof en de route Utrecht-Amersfoort). Utilitair en recreatief fietsverkeer beschouwen we daarbij in samenhang, bijvoorbeeld rond de forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Bovendien willen we ruimte bieden aan e-bikes, omdat die een alternatief zijn voor de auto.

Hoofdkeuze 4: Kiezen voor kwaliteit voor de OV-reiziger

Topprioriteiten daarbinnen zijn de verbetering van de betrouwbaarheid van het totale OV-systeem, vergroting van de capaciteit door een schaa sprong in het OV-systeem en het ontlasten van het Utrechtse stationsgebied.

Het OV heeft een kwaliteitssprong nodig, omdat de robuustheid is achtergebleven bij de groei van de regio. IJsselstein en Nieuwegein bijvoorbeeld, zijn voor wat betreft OV met de rest van de wereld verbonden door een niet al te snelle sneltram en de Utrechtse binnenstad vormt een bottleneck voor bussen naar het oosten. De eerstvolgende kwaliteitsslag die er gaat komen is de rechtstreekse koppeling tussen de Uithoflijn en de lijn naar Nieuwegein/IJsselstein. Voor de langere termijn denken we aan een tramlijn door de Utrechtse binnenstad, versnelling van de bestaande lijn en nieuwe lijnen naar bijvoorbeeld Leidsche Rijn. We blijven werken aan de aansluiting tussen spoor en regionaal OV. De regionale OV-visie vormt hiervoor uitgangspunt.

Hoofdkeuze 5: Kiezen voor een gezamenlijke aanpak van leefbaarheid en bereikbaarheid bij de grote wegprojecten als Ring Utrecht, NRU en aanpak A27

Op veel plekken in de regio blijft de auto het belangrijkste vervoermiddel. Denk hierbij aan de werkgebieden met voldoende parkeergelegenheid of aan landelijke woongebieden. Veel autoritten gaan over een deel van de Ring Utrecht. Als de Ring Utrecht vast staat kiezen automobilisten voor alternatieven door steden en dorpen wat negatieve effecten heeft voor de leefbaarheid van grootstedelijk Utrecht. Als regio bundelen we onze belangen bij grote wegprojecten en zorgen we dat de Ring en andere (hoofd)wegen zo weinig mogelijk impact hebben op de leefomgeving.

Financiën

In de U10 convenanten is afgesproken dat iedere gemeente 1,50 euro per inwoner bijdraagt aan de kosten van de u10 samenwerking. Gebaseerd op de inwoneraantallen per 1-1-2014 :

Gemeente	inwoneraantal op 1-1-2014	bijdrage
Utrecht	328164	€ 492.246,00
Stichtse Vecht	63856	€ 95.784,00
Zeist	61250	€ 91.875,00
Nieuwegein	61038	€ 91.557,00
Woerden	50577	€ 75.865,50
Houten	48421	€ 72.631,50
De Bilt	42036	€ 63.054,00
IJsselstein	34275	€ 51.412,50
Vianen	19596	€ 29.394,00
Bunnik	14626	€ 21.939,00
Totaal	723839	€ 1.085.758,50

Uitgaven

Waar dit bedrag aan zal worden uitgegeven is bij de bespreking van het convenant in de meeste raden aan de orde geweest. Het gaat om de 6 structurele fte's van het procesteam en de huisvestingskosten van dit team, kosten van bijeenkomsten en communicatie-middelen. Ook "doelverkenningen" – korte externe onderzoeken naar de meerwaarde van samenwerking op een specifiek onderwerp – worden uit dit budget betaald.

Geachte raadsleden van U10 Gemeenten,

Hierbij bieden wij u de U10 Agenda aan. De U10 Agenda bevat de voornemens of zo u wilt concept-plannen van de bestuurstafels. De U10 Agenda is opgesteld door de verschillende bestuurstafels en besproken door ca. 100 raadsleden tijdens het eerste U10 Beraad(t) van 10 februari 2016.

De U10 Agenda is een moment opname van een dynamisch samenwerkingsproces, die gemaakt is het vroege voorjaar van 2016. De veelheid aan gemeenten, de inbreng vanuit maatschappelijke actoren zoals bedrijfsleven en kennisinstellingen en de snel veranderende omstandigheden leggen voortdurend nieuwe accenten in de samenwerking. De U10 Agenda wordt u dan ook niet aangeboden ter vaststelling, maar is een uitnodiging aan u om met uw college leden in gesprek te blijven over regionale samenwerking. Uw eigen wethouders dragen de verantwoordelijkheid om uw inbreng mee te nemen naar hun collega's aan de bestuurstafels. De vorm en de intensiteit waarmee u uw wethouder op pad stuurt is aan u.

Het zal u zijn opgevallen dat de U10 Agenda niet is voorzien van een jaartal. Bij de lichtvoetigheid van de U10 samenwerking hoort dat we geen nieuwe regionale P&C cyclus optuigen. Een nieuwe versie van de U10 Agenda zal ontstaan omdat de inhoud daarom vraagt en niet omdat er weer een jaar voorbij is. De formele beslissingen over de gemeentelijke bijdrage aan de samenwerking en de verantwoording over de besteding van deze middelen vindt plaats in uw eigen gemeentebegroting.

Tot slot: In het bestuurlijk coördinatie overleg (beter bekend als het trekkeroverleg) van december 2015 is de suggestie gedaan om een volgende versie van de U10 Agenda samen te stellen vanuit de gemeentelijke begrotingen. Daarin kunnen gemeenteraden immers duidelijk aangeven hoe zij zelf vorm willen geven aan regionale samenwerking. Ondergetekenden dagen u dan ook uit om eens met een nieuwe frisse blik naar de begroting te kijken door in de relevante begrotingsprogramma's een regionale paragraaf op te nemen.

Jan van Zanen
Frans Backhuijs